

Planter

Kvælstofstrategi til vinterbyg

Første kvælstoftildeling i vinterbyg skal ske ved begyndende vækst.

I 2023 kan man reducere kvælstofmængden ved første tildeling, hvis afgrøden er kraftig ved vækststart.

Viden om Opdateret 10. februar 2023

Antal sidebesøg: 186

En tilpasset kvælstofstrategi skal sikre, at afgrøden får tilstrækkelig med kvælstof gennem hele vækstsæsonen, men samtidig ikke så meget, at risikoen for bl.a. lejesæd øges.

Vintersæden blev generelt sået rettidigt i et godt såbed, og det milde efterår har gjort, at mange vintersædsmarker udviklet sig rigtig godt, og her ved indgangen til foråret fremstår markerne pæne. Dog har megen nedbør i januar nogen steder taget pynten af nogle marker eller områder i marker.

Landsforsøg og forsøg i England tyder på, at man med fordel kan tilføre en større andel af kvælstoffet ved første tildeling, end det hidtil har været praksis. Årsagen er, at man stimulerer et større antal aksbærende skud. Man skal dog være opmærksom på, at en tidlig tilførsel af en stor mængde kvælstof også øger risikoen for lejesæd, og hvis man har erfaring med lejesæd på bedriften, bør vækstreguleringsstrategien tilpasses derefter.

I tabellen er vist forslag til strategier for en todelt kvælstoftilførsel i vinterbyg.

Table 1.

	Vegetationsindeks, NDVI ¹⁾	Primo marts, kg N/ha	Medio april (st. 30), kg N/ha ²⁾
Kraftige marker	Over 0,75	80	Resten
Middel	0,50-0,75	100	Resten
Tynde marker	Under 0,50	120	Resten

1) Vegetationsindekset NDVI kan ses på CropManager eller CropSat.

2) Hvis der vælges en tredelt strategi – f.eks. ved ønske om graduering af sidste tildeling - gemmes ca. 40 kg N, som udbringes i st. 32-37 (ca. 1. maj).

Som hjælp til at vurdere, om afgrøden er kraftig, kan man se vegetationsindekset på [CropManager.dk](https://www.cropmanager.dk) eller [CropSat.dk](https://www.cropmanager.dk).

En tredeling vil reducere risikoen for lejesæd og øge proteinprocenten i kernen en lille smule i forhold til en todeling, men det vil kun have minimal betydning for høstudbyttet. Hvis man vælger en todelt strategi, skal vinterbyggen færdiggødskes med resten af kvælstoffet i sidste tildeling af april.

Gødskning med husdyrgødning

Bruges gylle ved første tildeling bør der suppleres med en mindre mængde handelsgødning med et højt svovlindhold – f.eks. svovlsur ammoniak eller ved at anvende forsuret gylle. Ellers risikerer man svovlmangel i afgrøden. Effekten af forsurening er størst, hvis gyllen udbringes på dage med høje temperaturer, vind og lav luftfugtighed, samt i en lav og tynd afgrøde.

Udtag en prøve til analyse af gyllens næringsstofindhold før den udbringes for at sikre en optimal eftergødskning af afgrøden. Vær opmærksom på at slangerne udbringer gyllen så tæt på jordoverfladen som muligt - der er en grund til, at de hedder "slæbeslanger". Det reducerer risikoen for ammoniaktab.

Gylle til vinterbyg bør udbringes ved begyndende vækst i foråret for at minimere køreskaden. Udbringningen kan ske på arealer, hvor der er let frost om morgenen, men bemærk kravet om, at jorden skal være er optøet i dybden i løbet af dagen. Tidlig tilførsel af kvælstof er vigtigere i vinterbyg end i vinterhvede, men så længe første tildeling sker inden 1. april, koster det sjældent udbytte.

Gødningstype

Valg af gødningstype er beskrevet i artiklen [Optimér virkningen af kvælstofgødninger til vintersæd](#).

Ved første tilførsel anbefales det at bruge en svovlholdig gødning. Hvor der er brug for fosfor og kalium, bør dette også tilføres ved første gødskning. Ved brug af urea skal man både passe på ammoniakfordampning ved at tilsætte ureaseinhibitor og sikre afgrødens svovlforsyning på anden måde.

Anden tildeling sker medio april omkring stadium 30. Flydende gødning eller andre amidholdige gødninger skal udbringes 8-14 dage før, fordi de skal omdannes til ammonium, før de virker.

En eventuel tredje tildeling kan ske fra st. 32 til begyndende skridning med fuld udbytteeffekt. Tredelingen kan sikre et lidt højere proteinindhold end en todeling, men normalt ikke større udbytte. Tredeling er desuden en god strategi, når man ønsker at omfordele kvælstof efter væksten på de enkelte marker.

På arealer med manganmangel kan tidlig tilførsel af kvælstof og især tilførsel af svovlsur ammoniak forbedre tilgængeligheden af mangan i jorden. Tilførslen af svovlsur ammoniak skal ifølge reglerne ske inden 1. april for at reducere risikoen for ammoniakfordampning. Tilførsel af svovlsur ammoniak mod manganmangel bør suppleres med udsprøjtning af mangan senere på foråret.

Se også: [Dyrkningsvejledninger for de enkelte vintersædsafgrøder på LandbrugsInfo](#)

Emneord

Gødningsstrategier

Kvælstof

Vinterbyg, vintersæd

Publiceret: 05. februar 2019

Opdateret: 10. februar 2023

Vil du vide mere?

Torkild Søndergaard Birkmose

Landskonsulent, Gødskning

SEGES

tsb@seg.es.dk

+45 3031 3977

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

